

Sygn. akt X U 325/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marcin Szajner

Protokolant: Monika Biegańska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 października 2017 r. **we W.**

sprawy z odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 5 kwietnia 2017r **znak:** (...)

w sprawie J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o zasiłek pogrzebowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 5 kwietnia 2017r znak: (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. W. prawo do zasiłku pogrzebowego po zmarłej w dniu (...) r. A. M. w kwocie 4.000 zł (cztery tysiące złotych);

II. zasądza od strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. na rzecz wnioskodawcy J. W. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 kwietnia 2017 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił wnioskodawcy J. W. prawa do zasiłku pogrzebowego po zmarłej w dniu (...) r. A. M..

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zasiłek pogrzebowy przysługuje osobie, która pokryła koszty pogrzebu. Zasiłek pogrzebowy przysługuje także pracodawcy, domowi opieki społecznej, gminie, powiatowi, osobie prawnej kościoła lub związku wyznaniowego, jeżeli pokryły koszty pogrzebu. W razie poniesienia kosztów pogrzebu przez inną osobę niż członek rodziny zmarłego, przez pracodawcę, dom pomocy społecznej, gminę, powiat, osobę prawną kościoła lub związku wyznaniowego, zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, nie wyższej jednak niż określona w ustawie. Organ rentowy podkreślił, że ustawodawca nie przewidział, aby zakłady pogrzebowe, tj. podmioty zawodowo trudniące się organizowaniem pochówków, czerpiące zysk z tej działalności i zainteresowane ich wysokością były podmiotami, które ponoszą koszty pogrzebu i mogą domagać się ich zwrotu w formie zasiłku pogrzebowego. Organ rentowy wskazał także, że sprawienie pogrzebu należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. W przypadku poniesienia kosztów pogrzebu przez gminę, wysokość zasiłku

nie może przekraczać udokumentowanych kosztów, nie może również przekraczać kwoty, jaką dana gmina określiła jako maksymalny wydatek na jeden pogrzeb organizowany na jej koszt.

Z posiadanych przez organ rentowy dokumentów wynika, że W. W. i J. W., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą A. A. Z.U.P. i K. (...) s.c., zobowiązali się umownie do realizacji świadczenia kompleksowych usług pogrzebowych w stosunku do osób zmarłych na terenie Gminy W., wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we W.. Zgodnie z zawartą umową koszt pochówku tradycyjnego osoby dorosłej ustalono na kwotę 1 789,84 zł, a pochówku osoby dorosłej poprzez spopielenie – na kwotę 1 071,04 zł. Organ rentowy dodał, że w typowych praktykach wykonania zleconych pochówków podopiecznych MOPS zakład pogrzebowy wystawia rachunki za pochówki zmarłych ubezpieczonych zlecającej ich przeprowadzenie instytucji publicznej opieki społecznej, która reguluje wystawione faktury po uzyskaniu od ZUS zasiłków pogrzebowych.

Z posiadanej dokumentacji wynika, że wnioskodawca wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę zasiłku pogrzebowego po zmarłej w dniu (...) r. A. M., dołączając do wniosku rachunki poniesionych kosztów pogrzebu zmarłej na kwotę 4 021,50 zł, w tym na kwotę 3 234 zł wystawione przez firmę A. A., której wnioskodawca jest współwłaścicielem. Zmarła nie była członkiem rodziny wnioskodawcy. Organ rentowy ustalił, że informacja o zgonie została zgłoszona telefonicznie do kierownika Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców MOPS we W. oraz potwierdzona w późniejszym terminie drogą mailową. Z uwagi na fakt, iż zgon nastąpił w mieszkaniu zmarłej, a zmarła nie posiadała osób bliskich, zaistniała konieczność odbioru zwłok z miejsca zgonu. Czynność tę zlecono telefonicznie A. A. Z.U.P. i K. Zmarła za życia wyraziła wolę pochowania w grobie rodzinnym na Cmentarzu Komunalnym O.. W dniu 21 grudnia 2016 r. wpłynęło do MOPS oświadczenie wnioskodawcy jako osoby prywatnej, że podjął się on organizacji pogrzebu zmarłej A. M.. Ponadto ustalono, że MOPS nie wydawał zleceń pogrzebu w formie pisemnej A. A. Z.U.P. i K. Organ rentowy wskazał, że bezsporne jest, iż w zaistniałej sytuacji zakład (...) A. powinien dokonać pochówku i wystawić rachunki za pochówek zlecającemu jego przeprowadzenie MOPS – owi. Na wniosek MOPS organ rentowy dokonałby wypłaty zasiłku pogrzebowego w wysokości określonej przez gminę, tj. 1 071,04 zł.

Od opisanej decyzji **odwołanie** wniósł wnioskodawca J. W.. Przedmiotową decyzję wnioskodawca zaskarżył w całości, zarzucając jej naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 78 ust. 1 oraz art. 79 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich błędną wykładnię polegającą na nieuprawnionym przyjęciu, że osoba fizyczna obca dla zmarłego, a ponosząca koszty pogrzebu, prowadząca jednocześnie i dodatkowo działalność gospodarczą, występująca o wypłatę zasiłku pogrzebowego i pokrywająca koszty pogrzebu jako osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej, nie jest uprawniona do otrzymania zasiłku pogrzebowego. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do zasiłku pogrzebowego po zmarłej w dniu (...) r. A. M. oraz o zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 3 – 7).

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że w niniejszej sprawie występuje jako osoba fizyczna, a nie jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą czy też osoba prawna. Wnoszący odwołanie pokrył koszty pogrzebu zmarłej oraz zgodnie z jej ostatnią wolą podjął się organizacji pochówku na Cmentarzu Komunalnym O.. Odwołujący podkreślił, powołując się na poglądy judykatury, że poniesienie kosztów pogrzebu przez „inną osobę” niż wymieniona w art. 77 ust. 1 pkt 4 i art. 79 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie pozbawia jej prawa do zasiłku pogrzebowego, także wówczas, gdy osoba ta jest współnikiem spółki cywilnej prowadzącej jako działalność zakład pogrzebowy.

W ocenie wnioskodawcy organ rentowy w sposób nieuprawniony zakwalifikował w niniejszym postępowaniu wnioskodawcę jako przedsiębiorcę. Wnoszący odwołanie prowadzi co prawda działalność gospodarczą, jednakże w przedmiotowym postępowaniu występuje jako osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej. Jedynymi podmiotami, jakie ustawodawca wyłączył z możliwości ubiegania się o zasiłek pogrzebowy pomimo zorganizowania pogrzebu i pokrycia jego kosztów są organizacje polityczne i społeczne.

Wnioskodawca podkreślił także, że MOPS we W. nie zlecił organizacji pochówku zmarłej na koszt Gminy W., zaś pogrzeb zorganizowany został przez wnioskodawcę zgodnie z ostatnią wolą zmarłej. Wnioskodawca wskazał także na znaczące różnice w jakości oraz godności pochówku organizowanego przez MOPS, oraz pochówku o chociaż podstawowym zakresie, którego koszt zwracany jest przez ZUS.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia oraz o zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych (k. 11 – 12).

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy podtrzymał argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. W. jest współnikiem spółki cywilnej A. A. Z.U.P. i K. (...) s.c. we W.. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej spółka świadczy usługi pogrzebowe.

W dniu (...) r. zmarła A. M.. Zmarła posiadała w dniu śmierci ustalone prawo do emerytury (...). W chwili śmierci A. M. była wdową, nie posiadała osób bliskich i zamieszkiwała samotnie. Zmarła korzystała przed śmiercią z usług opiekuńczych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we W..

Zmarła za życia wyraziła wolę pochowania w grobie rodzinnym na Cmentarzu Komunalnym O..

Informacja o zgonie A. M. została przekazana telefonicznie do kierownika Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we W. oraz potwierdzona w późniejszym terminie drogą mailową. Kierownik zlecił telefonicznie odbiór zwłok z miejsca zgonu A. A. Z.U.P. i K. (...) s.c. we W..

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we W. nie zlecił A. A. Z.U.P. i K. (...) s.c. we W. organizacji pochówku zmarłej.

Organizacją pochówku zmarłej zajął się J. W., który zlecił wykonanie usługi (...) A. Z.U.P. i K. (...) s.c. we W..

J. W. podjął się organizacji pochówku zmarłej na prośbę osób opiekujących się zmarłą przed jej śmiercią, których sytuacja finansowa nie pozwalała na poniesienie kosztów pogrzebu.

Wnioskodawca uściślił za usługi pogrzebowe następujące kwoty:

- opłata za trumnę kremacyjną – 450 zł;
- opłata za urnę ekologiczną – 290 zł;
- opłata za tabliczkę – 64,80 zł;
- opłata za umieszczenie klepsydr w miejscu zamieszkania i na bramie cmentarza – 20 zł;
- opłata za kremację – 400 zł;
- opłata za korzystanie z mienia komunalnego (urna) – 130 zł;
- opłata za wynajęcia kaplicy – 194,40 zł;
- opłata za chłodnię – 270 zł;
- opłata za obsługę żałobną (tzw. asysta pogrzebowa mała) – 378 zł;
- opłata za kopanie grobu – 216 zł;

- opłata za worek na zwłoki – 64,80 zł;
- opłata za ułożenie zmarłego w trumnie – 54 zł;
- opłata za przewóz zmarłego do kościoła i/lub na cmentarz – 378 zł;
- opłata za odsunięcie płyty pomnika – 162 zł;
- opłata za przygotowanie zmarłego wraz z zawinięciem w całun – 162 zł.

Za w/w usługi A. A. Z.U.P. i K. (...) s.c. we W. wystawił na rzecz wnioskodawcy fakturę VAT nr (...) z dnia 28 grudnia 2016 r. na łączną kwotę 3 234 zł.

Wnioskodawca J. W. złożył ofiarę w wysokości 200 zł za prowadzenie w dniu 28 grudnia 2016 r. ceremonii pogrzebowej zmarłej A. M. na Cmentarzu Komunalnym O..

Wnioskodawca poniósł również na rzecz Cmentarza Komunalnego O. koszt opłat za czynności administracyjne oraz opłacił miejsce na cmentarzu na okres 13 lat, w łącznej kwocie 537,50 zł, za co wystawiona została faktura VAT (...) z dnia 28 grudnia 2016 r.

Wnioskodawca J. W. opłacił także koszt wiązanki pogrzebowej w kwocie 50 zł.

Koszt pogrzebu zmarłej A. M. poniesiony przez J. W. wyniósł łącznie 4021,50 zł.

W dniu 19 stycznia 2017 r. wnioskodawca wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę zasiłku pogrzebowego po zmarłej A. M., załączając rachunki poniesionych kosztów pogrzebu w łącznej kwocie 4021,50 zł.

Decyzją z dnia 5 kwietnia 2017 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. odmówił wnioskodawcy J. W. prawa do zasiłku pogrzebowego po zmarłej w dniu (...) r. A. M..

Na mocy umowy nr (...) z dnia 29 grudnia 2015 r. zawartej pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we W. (zamawiający) a W. W. i J. W. prowadzącymi działalność gospodarczą pod nazwą A.A. Z.U.P. i K. s.c. (...) we W. (wykonawca), zamawiający zleca, a wykonawca zobowiązuje się do realizacji świadczeń kompleksowych usług pogrzebowych w stosunku do osób zmarłych na terenie Gminy W., wskazanych przez zamawiającego. Wartość pochówku tradycyjnego osoby dorosłej ustalono na kwotę 1 789,84 zł, a pochówku osoby dorosłej poprzez spopielenie – na kwotę 1 071,04 zł. Umowa została zawarta na czas oznaczony od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.

W Komisariacie Policji W. prowadzone były czynności sprawdzające z zawiadomienia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. w sprawie usiłowania doprowadzenia w okresie od 8 grudnia 2016 r. do 5 kwietnia 2017 r., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 4 000 zł przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. poprzez złożenie wniosków o wypłatę zasiłku pogrzebowego po zmarłej A. M., tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. Postępowanie zostało zakończone wydaniem w dniu 10 lipca 2017 r. postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

Dowód:

Akta orzecznicze organu rentowego (w załączeniu do akt sprawy)

Przesłuchanie wnioskodawcy (k. 40,41; płyta CD)

Pismo Komisariatu Policji W. z dn. 04.09.2017 r. (k. 32)

Postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia z dn. 10.07.2017 r. (k. 33)

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118) zasiłek pogrzebowy przysługuje w razie śmierci: 1) ubezpieczonego; 2) osoby pobierającej emeryturę lub rentę; 3) osoby, która w dniu śmierci nie miała ustalonego prawa do emerytury lub renty, lecz spełniała warunki do jej uzyskania i pobierania; 4) członka rodziny osoby wymienionej w pkt 1 i 2.

Zasiłek pogrzebowy przysługuje osobie, która pokryła koszty pogrzebu (art. 78 ust. 1 cytowanej ustawy). Zasiłek pogrzebowy przysługuje również pracodawcy, domowi pomocy społecznej, gminie, powiatowi, osobie prawnej kościoła lub związku wyznaniowego, jeżeli pokryły koszty pogrzebu (art. 78 ust. 2 cytowanej ustawy).

W myśl art. 79 ust. 1 cytowanej ustawy, w razie poniesienia kosztów pogrzebu przez inną osobę niż wymieniona w art. 77 ust. 1 pkt 4, pracodawcę, dom pomocy społecznej, gminę, powiat, osobę prawną kościoła lub związku wyznaniowego, zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, nie wyższej jednak niż określona w art. 80.

Zasiłek pogrzebowy przysługuje w wysokości 4000 zł (art. 80 cytowanej ustawy).

Kwestia legitymacji do domagania się zasiłku pogrzebowego przez określone podmioty była przedmiotem wielu rozstrzygnięć Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. (sygn. akt II UK 14/10, OSNP 2011, Nr 21–22, poz. 280) Sąd Najwyższy przeciwstawił się praktyce polegającej na sprawianiu pogrzebów zmarłym podopiecznym domów opieki społecznej przez przedsiębiorstwa pogrzebowe, które następnie odzyskiwały poniesione (udokumentowane) koszty pogrzebu, wskazując, że „pogrzeby podopiecznych domów opieki społecznej nie mogą być przedmiotem dowolnego lub swobodnego obrotu prawnego zdominowanego przez przedsiębiorstwa pogrzebowe, które angażują innych – niż członkowie rodziny albo instytucje opieki społecznej zobligowane do sprawiania i nadzorowania godnego pochówku – całkowicie obcych zmarłym kontrahentów (...), w komercyjnym dążeniu do osiągnięcia zysków z wątpliwych prawnie i moralnie procedur”. Jednocześnie w tym wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych nie wykluczają możliwości odzyskania kosztów sprawienia pochówku przez inne osoby, niż członkowie rodziny zmarłego ubezpieczonego lub podmioty wymienione w art. 78 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS gdy zmarły nie miał rodziny albo gdy jego wolą było sprawienie pogrzebu przez określone (wskazane) osoby spoza członków jego rodziny. Osoby te są uprawnione do zasiłku pogrzebowego po zmarłym ubezpieczonym tylko do wysokości udokumentowanych kosztów pogrzebu, nie wyższej, niż określona w art. 80 ustawy (art. 78 ust. 1 w zw. z art. 79 ust. 1 cytowanej ustawy).

W wyroku z dnia 13 grudnia 2010 r. (sygn. akt I UK 222/10, OSNP 2012, Nr 5–6, poz. 70) Sąd Najwyższy nie podzielił wyżej wskazanej argumentacji, stwierdzając, że **ograniczenie podmiotów uprawnionych do zasiłku pogrzebowego wyłącznie do członków rodziny zmarłego jest zbyt restrykcyjne oraz nie respektuje woli uprawnionych członków rodziny do przeniesienia uprawnień do tego zasiłku na rzecz osoby wobec zmarłego obcej, która za ich zgodą i z ich woli pokryła koszty pogrzebu**. Jak wskazano dalej, **pogląd o nieprzysługiwaniu zasiłku pogrzebowego osobom, które nie były członkami rodziny ubezpieczonych i pokryły koszty pogrzebu, nie ma potwierdzenia w wykładni językowej tego przepisu. Do takich wyników nie prowadzi też wykładnia systemowa**. Artykuł 78 ust. 1 cytowanej ustawy wprost wskazuje jako osoby uprawnione do zasiłku pogrzebowego wszystkie osoby, które pokryły koszty pogrzebu, nie dzieląc ich na członków rodziny ubezpieczonego oraz osoby w stosunku do niego obce.

Mimo zarysowanej w orzecznictwie rozbieżności, wiodące jest stanowisko prezentowane w powyższym wyroku Sądu Najwyższego, zgodnie z którym art. 78 – 79 ustawy o emeryturach i rentach z FUS określają zasadę wypłaty zasiłku pogrzebowego lub zwrotu kosztów pogrzebu w udokumentowanej wysokości – oprócz bliskich – także osobom obcym, bez jakiegokolwiek ich różnicowania, oraz na rzecz podmiotów wymienionych w art. 78 ust. 2 cytowanej ustawy

(Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz, red. Beata Gudowska, dr hab. Krzysztof Ślebzak, Legalis).

Ponadto w wyroku z dnia 23 czerwca 2009 r. (sygn. akt II BU 26/08, Legalis) Sąd Najwyższy potwierdził, że **poniesienie kosztów pogrzebu przez „inną osobę”** niż wymieniona w art. 77 ust. 1 pkt 4 i art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 ze zm.) **nie pozbawia jej prawa do zasiłku pogrzebowego w wysokości nie wyższej, niż określona w art. 80 tej ustawy także wówczas, gdy osoba ta jest współnikiem spółki cywilnej prowadzącej jako działalność gospodarczą zakład pogrzebowy.**

Nie stanowi przedmiotu sporu okoliczność, zgodnie z którą wnioskodawca J. W. jest współnikiem spółki cywilnej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług pogrzebowych.

W myśl przepisów art. 860 – 875 Kodeksu cywilnego, spółka cywilna jest umową zawartą w celu osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. nr 220, poz. 1447 ze zm.), spółka cywilna wprawdzie nie jest przedsiębiorcą, lecz przedsiębiorcami są poszczególni wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Istotnym jest, że majątek wspólny wspólników spółki cywilnej jest wyodrębniony prawnie od ich majątków osobistych. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 czerwca 2007 r. (sygn. akt V CSK 132/07, Legalis) potwierdził, że jest możliwe dokonywanie przesunięć majątkowych między masą majątkową spółki cywilnej a masami majątkowymi poszczególnych wspólników. O tym, że nie zachodzi tożsamość spółki cywilnej z jej poszczególnymi wspólnikami świadczą również określone w Kodeksie cywilnym reguły prowadzenia spraw tej spółki i reprezentowania jej interesów na zewnątrz. Każdy ze wspólników jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do reprezentowania spółki. W czynnościach zwykłego zarządu, do momentu kiedy nie ma sprzeciwu chociaż jednego ze wspólników, nie istnieje potrzeba podjęcia uchwały. Każdy może wykonać czynność nagłą, gdyby niewykonanie jej mogło narazić spółkę na niepowetowane straty. Wspólnik jest umocowany do reprezentowania spraw spółki w zakresie, w jakim jest upoważniony do prowadzenia jej spraw. Do osiągnięcia celu spółki zazwyczaj niezbędne jest utworzenie majątku wspólnego, który powstaje z praw wniesionych w postaci wkładów (wniesienie własności rzeczy lub prawa ich używania) oraz z usług wspólników. Domniemywa się, że wkłady wspólników są równe. Za zobowiązania zaciągnięte w związku z działalnością spółki wspólnicy odpowiadają solidarnie zarówno majątkiem wspólnym, jak i majątkiem indywidualnym. Prawo do udziału w zyskach i obowiązek pokrywania strat mają wszyscy wspólnicy; może on, choć nie musi, zostać skorelowany z wysokością wkładów. Jeżeli zatem umowa nie stanowi inaczej, domniemywa się, że udział w zyskach i stratach jest równy. Obowiązek pokrywania strat można wyłączyć w umowie, lecz nie wolno wykluczyć wspólnika od udziału w zyskach.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że spółka cywilna stanowi prowadzącą działalność gospodarczą jednostkę organizacyjną odrębną od jej wspólnika, który jednocześnie prowadzi działalność gospodarczą – jako samodzielny i samoistny podmiot gospodarczy. Ponadto spółka cywilna, jako jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, jest podatnikiem VAT (wynika to z art. 15 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług). Będąc zaś podatnikiem VAT, spółka cywilna posiada własny NIP.

Dodatkowo należy podkreślić, że zarówno w odniesieniu do zasad panujących na gruncie prawa cywilnego, jak również na gruncie prawa podatkowego, nie ma żadnych przeszkód do tego, aby wspólnik spółki cywilnej był stroną umowy ze spółką, której jest współnikiem.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu brak jest podstaw do uznania, że wnioskodawca J. W., nawet będąc współnikiem spółki cywilnej, skoro zorganizował pogrzeb i dokonał wydatków na ten pogrzeb jako osoba fizyczna, dokonał tego jako zakład usług pogrzebowych, jak twierdzi to strona pozwana.

Podkreślić należy, że wnioskodawca przedstawił dowód uiszczenia kosztów pogrzebu zmarłej A. M. w łącznej kwocie przekraczającej kwotę 4 000 zł. Organ rentowy nie podważył autentyczności tych dokumentów, a w ocenie Sądu nie istnieją podstawy do uznania, że dokumenty te świadczą nieprawdę.

Co prawda strona pozwana kwestionowała wysokość poniesionych przez wnioskodawcę kosztów i zasadność ich poniesienia, to jednak oparła swój zarzut jedynie na okoliczności istnienia umowy łączącej MOPS we W. z A. A. Z.U.P. i K. s.c. (...), wskazując, że koszt pogrzebu osoby dorosłej organizowanego przez ośrodek pomocy społecznej wynosi 1 789,84 zł w przypadku pochówku tradycyjnego i 1 071,04 zł w przypadku pochówku przez spopielenie. Z analizy treści umowy, na którą powoływał się organ rentowy wynika, że wykonawca (A. A. Z.U.P. i K. s.c. (...)) zobowiązany był do realizacji świadczeń kompleksowych usług pogrzebowych, ale jedynie dla osób zmarłych na terenie Gminy W., wskazanych przez zamawiającego (MOPS we W.). Zmarła A. M. nie została wskazana przez zamawiającego jako osoba, której pochówku miał się podjąć wykonawca.

Wnioskodawca J. W. podjął się organizacji pogrzebu zmarłej A. M. w imieniu własnym, jako osoba fizyczna. W ocenie Sądu poniesione przez wnioskodawcę koszty pogrzebu nie były kosztami przekraczającymi koszty ustalone zwyczajami.

Koszty pogrzebu obejmują wydatki odpowiadające zwyczajom panującym w środowisku, do którego zmarły należał. Do wydatków tych zalicza się m.in. koszty przewiezienia zwłok do miejsca ich pochowania, nabycia i urządzenia grobu, wystawienia nagrobka odpowiadającego zwyczajom środowiska (za: G. Bieniek, Komentarz..., s. 446, teza 3 komentarza do art. 446 k.c.). Zgodnie z wciąż aktualnym wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1969 r. (sygn. akt II PR 641/68, OSNCAPiUS 1970, nr 2, poz. 33) do kosztów pogrzebu można zaliczyć m.in. umiarkowany wydatek poniesiony na zakup niezbędnej odzieży żałobnej, której noszenie zarówno w czasie pogrzebu, jak i przez dłuższy czas po zgonie osoby bliskiej jest zwyczajowo przyjęte w wielu środowiskach. Z kolei w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 1982 r. (sygn. akt II CR 556/81, LEX nr 8388) stwierdzono, że obowiązek zwrotu kosztów pogrzebu na podstawie art. 446 § 1 k.c. obejmuje zwrot kosztów bezpośrednio z pogrzebem związanych (przewóz zwłok, nabycie trumny, zakup miejsca na cmentarzu itp.), jak również zwrot wydatków odpowiadających zwyczajom danego środowiska. Do tych wydatków zalicza się koszt postawienia nagrobka (w granicach kosztów przeciętnych, jeżeli nawet koszty rzeczywiste były znacznie wyższe), wydatki na wieńce, kwiaty, zakup odzieży żałobnej, poczęstunek osób biorących udział w pogrzebie, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnego przypadku. (m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2007 r., sygn. akt V CSK 459/06, LEX nr 277273).

Przedstawione przez wnioskodawcę koszty poniesione w związku z pogrzebem zmarłej A. M. mieściły się w zakresie kosztów pogrzebu, obejmując wydatki odpowiadające zwyczajom panującym w środowisku, do którego zmarła należała.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy w stosunku do wnioskodawcy ma zastosowanie przepis art. 78 ust. 1 cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., ponieważ wnioskodawca pokrył koszty pogrzebu jako osoba obca w stosunku do zmarłej A. M..

Nie ma przy tym znaczenia, że wnioskodawca jest współnikiem spółki cywilnej prowadzącej działalność gospodarczą jako zakład pogrzebowy. Należy mieć bowiem na uwadze, że przepisy art. 78 – 79 cytowanej ustawy wprowadzają zasadę wypłaty zasiłku pogrzebowego lub zwrotu kosztów pogrzebu w udokumentowanej wysokości – oprócz bliskich – także osobom „obcym”, bez jakiegokolwiek ich różnicowania, oraz na rzecz podmiotów wymienionych w art. 78 ust. 2 (pracodawca, dom pomocy społecznej, gmina, powiat, osoba prawna kościoła lub związek wyznaniowy). Jedynymi podmiotami wyłączonymi z możliwości ubiegania się o zasiłek pogrzebowy, pomimo zorganizowania pogrzebu i pokrycia jego kosztów, są – na podstawie art. 79 ust. 2 ustawy – oprócz Państwa – organizacje polityczne lub społeczne, jeżeli zasiłek nie przysługuje im z tytułu pokrycia kosztów pogrzebu własnego pracownika.

W ocenie Sądu oddalenie wniosku o zasiłek pogrzebowy w wysokości poniesionych kosztów pogrzebu, złożonego przez osobę, która jest współnikiem spółki cywilnej prowadzącej działalność gospodarczą jako zakład pogrzebowy,

wymagałoby wykazania świadomego wprowadzenia w błąd organu ubezpieczeń społecznych lub niezasługujących na ochronę prawa ubezpieczeń społecznych praktyk dążenia do przyznania nienależnych świadczeń na podstawie spreparowanych (fikcyjnych) dowodów lub zmyślenia przez zakład pogrzebowy i wnioskodawcy w zakresie sprzedaży usług pogrzebowych przez zakład pogrzebowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 14/10, niepubl.), a okoliczności takich nie wykazano (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2010 r., I UK 222/10).

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd dał wiarę w całości przedstawionym w sprawie dowodom z dokumentów, jako że żadna ze stron w toku postępowania nie podważyła skutecznie ich autentyczności i wiarygodności, a także wyjaśnieniom wnioskodawcy, które były spójne, logiczne i zbieżne z przedstawionymi dokumentami, a przez to w pełni wiarygodne.

Reasumując Sąd uznał, że w stosunku do wnioskodawcy ma zastosowanie przepis art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz.1227 z późn. zm.), oraz że wnioskodawcy przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości 4 000 zł, albowiem strona pozwana nie podważyła skutecznie autentyczności i wiarygodności przedstawionych przez niego dokumentów.

Z uwagi na powyższe **w punkcie I sentencji wyroku** Sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 5 kwietnia 2017 r. (znak: (...)) i przyznał wnioskodawcy J. W. prawo do zasiłku pogrzebowego po zmarłej w dniu (...) r. A. M. w kwocie 4 000 zł.

O obowiązku zwrotu kosztów postępowania, jak w **punkcie II sentencji wyroku**, orzeczono zgodnie z wyrażoną w art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Kwotę 187 zł ustalono w oparciu o § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804). Określona w cytowanym przepisie kwota 180 zł powiększona została o kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.